

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

בקשה מס' 2

בפני כב' השופטת תמר אברהמי

טליה דונג (המשיבה)

התובעת

נגד

הנתבעים

1. מיכל בבאי
2. נדיר תעשיות צבע (1996) בע"מ (המבקשת 1)
3. עופר בן יעקב (המבקש 2)

החלטה

1. לפני בקשה להעברת דיון מחמת העדר סמכות מקומית.
2. בקשה להעברת דיון מחמת העדר סמכות מקומית אינה מן הבקשות אשר בתי המשפט נוטים כיום לקבלן ברוחב יד. זאת, בשים לב להלכה הפסוקה ולפיה "במדינה קטנה כמדינתנו ממילא אין לייחס משמעות מופרזת לשאלה אם תובענה פלונית מוגשת בתחום סמכותו המקומית של בית משפט זה או אחר" (רע"א 6290/94 לוי נ' פולג, פ"ד מט(2) 731 (1995). כן ר' רע"א 11556/05 קמור רכב בע"מ נ' חימו (27.2.06); רע"א 188/02 מפעל הפיס נ' כהן, פ"ד נז(4) 473, 478 (2003); ש' לוי, תורת הפרוצדורה האזרחית (1999), סע' 110; ס' גולדשטיין, ע' טאוסיג, הפחתה במעמד שאלת הסמכות בבתי המשפט הכלליים, עלי משפט כרך ג' 279 (תשס"ג)).
3. יחד עם זאת, שאלת הסמכות המקומית עדיין עולה על הפרק לעתים. התקנות העוסקות בסמכות מקומית שרירות וקיימות ומחוקק המשנה אף מצא להדרש לסוגיה זו לפני מספר שנים, בעת תיקון תקנה 3(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984 (להלן: "תקנות סדר הדין האזרחי"). בנסיבות מסויימות, כבענייננו, עדיין יש לתת את הדעת לבקשות בענין זה.
4. התובענה נשוא הבקשה שלפני הינה תביעה לסעד של מתן חשבונות ולסעד כספי, על יסוד טענה של הפרת זכויות יוצרים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

5. מקום מגוריה של התובעת – קיסריה. מקום מגורי הנתבעים – פרדס חנה כרכור.

על שום מה אפוא הוגשה התביעה בתל אביב?

6. טענת התובעת הינה כי הפרת זכויות היוצרים נעשתה על גבי רשת האינטרנט, בדרך של הצגה בלתי מורשית באתר הנתבעת 2, של עיצוב אשר הזכויות בו לפי הנטען שייכות לתובעת. עמדת התובעת הינה כי סמכות השיפוט המקומית בענין מעשה ברשת האינטרנט היא כלל ארצית.

בנוסף, מפנה התובעת בתגובתה למגמת הפסיקה שלא ליתן חשיבות מופרזת לשאלת הסמכות המקומית וכן טוענת כי לנתבעת 2 יש נציגות בתל אביב המאפשרת את הגשת התביעה במחוז זה.

7. הטיעון המרכזי הדורש עיון מתוך טעוני התובעת הוא הטיעון הנוגע לסמכות המקומית בהקשר אינטרנט. מגמת הפסיקה שלא לייחס חשיבות לסמכות המקומית מהווה רקע לדיון ואין היא עומדת בפני עצמה. טענת קיומה של נציגות של הנתבעת 2 אינה מקימה סמכות במקרה דנן ממספר טעמים שאין צורך להרחיב בהם, ובכלל זאת לפי שהנספח אליו מפנה התובעת בתגובתה, אינו מלמד על סוכנות או נציגות של הנתבעת 2 באזור המרכז אלא על חנות המוכרת טובין של נתבעת זו, ולאור האמור בתצהיר שצורף לתשובה מטעם הנתבעת 2.

8. נפנה אפוא לטענת התובעת כי יש לבית משפט זה סמכות מקומית בשל הפרת זכויות באמצעות רשת האינטרנט.

9. בפתח העיון בסוגיה זו יש לומר כי התביעה נשוא הבקשה אינה תביעת אינטרנט "מובהקת", כלשונו של בית המשפט המחוזי בת.א. (מחוזי נצ') 2994/07 **דפוס שלומי גרפיקס נ' חברת ספקטרום דפוס** (25.11.07, השופט צרפתי).

נושא התביעה אינו עסקה שנעשתה באמצעות האינטרנט (על פני הדברים, אתר האינטרנט נשוא כתב התביעה אף אינו "חנות אינטרנטית" אשר משמשת במישרין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

למכירת מוצרים לציבור הרחב). התביעה גם אינה נוגעת לטענה בענין לשון הרע אשר הופצה בהיקף המתאפשר בשל רשת האינטרנט.

10. עיון בכתבי הטענות מעלה שהמחלוקת נובעת במידה רבה מיחסים שבין התובעת לנתבעת 1, אשר אינם קשורים לאינטרנט ככזה. בפרט עולה השאלה, למי שייכות זכויות היוצרים בעיצוב מסוים כאשר הנתבעת 1, שהיא מעצבת, נתנה שירותי עיצוב לשני גורמים - הן לתובעת והן לנתבעת 2.

המחלוקת במהותה (לרבות שאלות בענין עצם השימוש בעיצוב), היתה יכולה להיות באותה מידה קשורה לפרסום עלון או פוסטר חוצות (או דרך דומה אחרת).

11. על יסוד האמור, נפנה לבחון את הדין וישומו במקרה שלפנינו.

12. עיון בהחלטות של הערכאות השונות אשר נתנו דעתן לסוגיה מעלה, כי על פי רוב אימצה הפסיקה את העמדה לפיה האינטרנט הוא "חסר מקום" ולכן הסמכות המקומית ב"תביעות אינטרנט" היא כלל מדינתית. ברמה הפורמלית עוגנה הסמכות ככלל בתקנה 3(א)(5) לתקנות סדר הדין האזרחי, תקנה אשר קובעת סמכות מקומית בתובענה שאינה כולה במקרקעין גם לבית משפט אשר באזור שיפוטו נמצא "מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים", בהינתן העובדה שאינטרנט אפשרי בצפייה בכל רחבי המדינה (ומעבר לגבולות המדינה).

ר' למשל, ת"א (מחוזי חי') 33168-10-10 נט רויאל מערכות אינטרנט בע"מ נ' חנה קורן מכון לגרפולוגיה בע"מ (14.11.10), השופטת שרון-נתנאל; ת"א (שלום חי') 8024-09-08 נטינג בע"מ נ' הכל לים בע"מ (7.12.08), השופטת נאות-פרי; ב"ש (שלום י-ם) 8033/06 שטיינברג נ' לוי (10.4.07), השופט טננבוים; ת"א (מחוזי י-ם) 5242/03 בש"א 2841/03 רעות אלקטרוניקה ורכיבים בע"מ נ' מראות אימאג' בע"מ ואח' (14.12.03), השופט י' שפירא; בש"א (קרית גת) 884/02 לנדאו נ' חסון (1.5.02), סג"נ השופטת ברקאי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

לגישה אחרת, ר' למשל: ת"א (שלום ת"א) 32786/06 **לבבי נ' דראי** (5.10.06); ת"א (שלום ת"א) 10243/06 **סוויסה נ' א.מ. פרחים בע"מ** (28.5.06); בש"א (שלום חי') 12639/05 **דביר נ' קיי.אס.פי בע"מ** (21.12.05).

13. אולם האמור אינו סוף פסוק. גם בהנחה שיש בתביעות הנוגעות לאינטרנט סמכות מקומית לכל המחוזות בארץ, יש מקרים בהם ימצא בית המשפט לנכון להעביר את הדיון למחוז אחר, כאשר הוא מוצא כי הזיקה בין ההליך לבין בית המשפט אליו הוגשה היא קלושה ומאולצת והוא רואה לנכון לעשות כן לפי שיקול דעתו.

בענין זה ר' למשל תא"מ (שלום חיפה) 5775-09-08 **קובליץ נ' סלע** (2.6.09), השופטת ברסלב; בש"א (ת"א) 178298/08 **מעתוק נ' פרסומדיה בע"מ** (7.1.09), השופטת אביגיל כהן; בש"א (שלום ת"א) 151696/08 **חלבי נ' נאהדה מנסו** (8.07.08), השופטת אביגיל כהן; ת"א (מחוזי נצ') 2994/07 **דפוס שלומי גרפיקס נ' חברת ספקטרום דפוס** (25.11.07), השופט צרפתי. כן עיין: ב"ש (שלום י-ם) 8033/06 **שטיינברג נ' לוי** (10.4.07), השופט טננבוים. יצוין כי פסיקה זו ניתנה חרף קיומה של הוראת סעיף 78 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד – 1984, ולעתים נומקה בסמכות טבועה.

14. ניתן להעיר בהקשר זה כי בתי המשפט כבר ציינו לא פעם שתקנות סדר הדין האזרחי אינן מותאמות להתפתחויות הטכנולוגיות העדכניות וכי יישומן על מקרים הנוגעים לאינטרנט, כרוך במידת מה של מלאכותיות (ר' למשל ת.א (שלום חי') 8024-09-08 הנ"ל (השופטת נאות-פרי), בסע' 9; ב"ש (שלום י-ם) 8033/06 הנ"ל (השופט טננבוים), בסע' 27 וסיפא סע' 63); ת"א (מחוזי י-ם) 5242/03 הנ"ל (השופט י' שפירא)). נזכיר גם את ההערה, שלא נס ליחה, ולפיה האינטרנט יכול להציב אתגרים לא פשוטים בכל הנוגע להפעלת הסמכות המקומית, העניינית והבינלאומית (ה"פ (מחוזי י-ם) AHAVA USA INC 3137/04 **נ' ג'. דבלין. ג'י. בע"מ** (10.10.04), השופט אוקון).

15. ברוב המקרים הנגישים לעיון בהם ניתנו החלטות המתייחסות לכך שהאינטרנט הוא "חסר מקום" והסמכות המקומית מוקנית לכל בית משפט בארץ, הוגשה התביעה במקום מושבו של התובע ונדחתה בקשת נתבעים להעביר את הדיון למקום הקרוב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

למגוריהם. עמדת בתי המשפט היתה כי כאשר ספק מציע באינטרנט סחורה למכירה (למשל), הוא צריך להיות ער לכך כי הסחורה תגיע לכל הפחות לכל מקום בארץ ובהתאמה, יהא עליו להתדיין במקומות השונים בהם נמצאים הלקוחות (למשל, ת"ק (ת"א) 5331/06 לחמי סער נ' אלקטרו שופ בע"מ (23.11.06), השופט אטיאס).

16. במקרה שלפנינו, התובעת עצמה אינה דרה במחוז השיפוט בו הוגשה התביעה אלא דווקא במחוז השיפוט אליו מבקשים הנתבעים להעביר אליו את הדיון (ואשר בו גם הם עצמם דרים), מחוז חיפה. פרט לעצם קיומו של אתר אינטרנט, אשר לא נעשה בו שימוש להתקשרות בין הצדדים כאמור, אין למעשה בכתב התביעה או בתגובה הנמקה היכולה לבסס קיומה של סמכות מקומית לבית המשפט בתל אביב. כל בעלי הדיון, כולל התובעת כאמור, גרים במחוז השיפוט אליו מבוקש להעביר את הדיון. אין ולו טענה כי יהיה צורך בשמיעת עדויות של מי שנמצא במחוז השיפוט הנוכחי.

17. למעשה, על פני הדברים, ה'זיקה' היחידה שיש לתביעה לבית המשפט אליו הוגש ההליך, הינה מקום משרדם של באי כוחה של התובעת. האם בשל נוחות הפרקליטים או עלות נסיעתם, על כל בעלי הדיון להטריח עצמם למחוז שיפוט אחר (גם אם אינו מרוחק מאד ממחוז מגוריהם)? דומני כי יש להשיב על שאלה זו בשלילה (ור' בש"א (שלום ת"א) 151696/08 חלבי נ' נאהדה מנסו (8.07.08), השופטת אביגיל כהן). ככל שיש טעם אחר בבסיס הגשת התביעה במחוז השיפוט הנוכחי, טעם זה לא צוין (וככל שהדבר רלוונטי, forum shopping נתפס כתופעה בעייתית, השווה: ע"א 3299/06 יובינר נ' סקלאר (26.4.09)).

18. למותר לציין כי לפי שהדין ברחבי המדינה הינו זהה, אין רלוונטיות לשיקולים הנוגעים לדיון המהותי (להבדיל ממקרים בהם סמכות השיפוט יכולה להכריע את זהותו של הדיון אשר יחול על המקרה ועל תוצאות הדיון, ר' סקירת כב' השופט טננבוים בב"ש (שלום י-ם) 8033/06 שטיינברג נ' לוי (10.4.07)).

19. עוד ניתן להזכיר כי בבסיס שאלת הסמכות המקומית קיים גם השיקול של נוחות הנתבע, שיקול שנזכר בפסיקה גם בהינתן הפחיתות במעמד הסמכות המקומית (רע"א 188/02 מפעל הפיס נ' כהן, פ"ד נז(4) 473, 478 (2003)).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 נובמבר 2011

ת"א 47988-07-11 דונג נ' בבאי ואח'

20. בנוסף ניתן לציין כי גם בסוגיות של סמכות מקומית לא נפקד מקומו של תום הלב (לתחולת חובת תום הלב על הפעלת זכויות דיוניות וסמכותו הטבועה של בית המשפט ליתן סעד בענין זה ר' למשל, בג"ץ 5918/07 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (23.6.09); בש"א 6479/06 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' שנפ (2007)).

לעתים העלאת טענה של חוסר סמכות מקומית יכולה להיות נגועה בחוסר תום לב (ובכלל זה כאשר נתבע פועל באמצעות האינטרנט כדי להגיע לכל רחבי הארץ ולאחר שעלה בידו הדבר, מעלה כלפי לקוח אשר דר במחוז אחר, טענות בענין סמכות מקומית (ת"א (שלום חי') 8024-09-08 נטינג בע"מ נ' הכל לים בע"מ (7.12.08)). ולעתים, הגשת תביעה במקום מסוים ולא במקום אחר יכולה להיות מאולצת ונגועה בחוסר תום לב, במובן זה שאין היא מתיישבת עם חובתו של בעל דין לפעול כפי שבעל דין סביר היה פועל במקומו בהינתן נסיבות הענין (ר' לעיל וכן בר"ע 305/80 שילה נ' רצקובסקי, פ"ד לה (3) 449, 461 – 462 (1981)).

21. לאור כל האמור ומכלול נסיבות הענין, אני מוצאת ללכת בעקבות הפסיקה שנזכרה לעיל, ולקבוע כי הדיון יועבר לבית משפט השלום בחדרה, כמבוקש.

בית המשפט הנעבר הוא שיכריע בבקשה לסילוק על הסף שהוגשה מאת הנתבע 3. כמו כן, בית המשפט הנעבר יהא רשאי לכלול בשיקוליו בהמשך ההליך את הוצאותיה של הבקשה הנוכחית.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ותעביר את התיק לבית משפט השלום בחדרה.

ניתנה היום, ג' כסלו תשע"ב, 29 נובמבר 2011, בהעדר.

תמר אברהמי, שופטת